

THE LITTLE PRINCE OR THE ART OF FLAWLESSNESS

Oana Bejan (Pintilie)

PhD Student, UMFST „George Emil Palade” of Târgu Mureș

Abstract: Although, apparently, intended for the young audience through its extremely clear message, through the text poetics which does not raise particular problems, the Little Prince is part of the general context of the writer's work and of the whole exuperian philosophy, a deep thought on the essence of life that brings to light an initiation route, it represents an adventure of training and improvement supported by symbolic and paradigmatic events. Representation of the author's own life and of his lost childhood nostalgia, mystical testament, fantastic parable and philosophical discourse on human relations and the search for the absolute, the Little Prince exhibits with extraordinary genuineness Saint-Exupery's reflection, unchanged throughout his work, about friendship, love, responsibility and the meaning of human existence, in a context marked by the world conflict and the bitterness of a writer-aviator so deeply affected by the loneliness he felt surrounded by.

Keywords: initiation route, reflection, nostalgia, essence of life, perfection.

A fi sau a nu fi basm?

Scrisă la sfârșitul anului 1942 și publicată în aprilie 1943 la New York, *Micul Prinț*, poveste emoționantă și tandră, a rămas în conștiința cititorilor ca fiind capodopera autorului său, iar acesta a dobândit imaginea unui scriitor de literatură pentru copii. La o primă privire, fără să aprofundăm problema sau să cercetăm în esența lucrurilor, opera pare a fi o carte pentru copii: cel puțin așa promite dedicația către Léon Werth, un om mare care „poate să înțeleagă orice, chiar și cărțile pentru copii”.¹ Lucrarea aparține, cel puțin formal, basmului: are logica unui basm, funcționează după modelul acestuia, dacă ținem cont de plecarea eroului în călătoria extraordinară, căutarea, întâlnirile pe care le are, conversațiile cu animalele și florile, posibilitatea întrupării și a părăsirii corpului, evenimente care se desfășoară repetitiv, închiderea cercului cu moartea și renașterea rituală ca simboluri ale inițierii. Acțiunea se desfășoară într-un loc ales înadins de autor, deșertul – un spațiu izolat, abstract care desființează reperele concretului, un loc „la mii de mile depărtare de orice ținut locuit”², unde ființa poate reflecta nestingherită asupra naturii umane, asupra valorilor existențiale și, mai ales, asupra iubirii, „iubirea față de tot și față de toate, iubirea ca stare a ființei, concept integrator ce rezumă esența omenescului, și pe care numai vârsta copilăriei o exprimă cu adevărat.”³ În acest spațiu miraculos al operei, rațiunea nu își găsește locul, timpul se oprește din curgerea firească, distanțele sunt anulate, eroul călătorind liber de orice constrângeri ale lumii concrete. Ilustrațiile, într-o mai mare măsură decât textul, ne ajută să ne închipuim, totuși, modul neobișnuit în care micul prinț străbate spațiile dintre planetele vizitate: „Je crois qu'il profita, pour son évacion, d'une migration d'oiseaux sauvages.”⁴ Acest mesaj, insolit dacă ar fi vorba de o istorie reală sau comună și revelator dacă vorbim

---

1Antoine de Saint-Exupéry, *Micul Prinț*, traducere de Geta Popescu, Editura Andreas Print, București, 2015, p. 9.

2Ibidem, p. 14.

3Florica Bodiștean, *Literatura pentru copii și tineret dincolo de „story”*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2007, p. 115.

4Antoine de Saint-Exupéry, *Le Petit Prince*, Éditions Gallimard Jeunesse, Paris, 2007, p. 4.

despre un basm, apare sub prima imagine din carte, reprezentându-l pe prinț servindu-se de un vehicul inedit, fiind purtat spre înălțimi de un stol de păsări călătoare.

Cu toate acestea, *Micul Prinț* ridică dificultăți în ceea ce privește încadrarea într-o formulă literară fixă, fiind greu de cuprins într-o anumite categorie de texte, autorul îmbinând în aceeași lucrare „liricul cu epicul și meditația filosofică, concretul cotidian cu atemporalitatea, realul atestabil (accidentul de avion pe care pilotul Saint-Exupéry l-a avut în timpul celui de-al Doilea Război Mondial în deșertul Libiei) cu dimensiunea fantastică, cuvântul cu imaginea. Se află undeva între narațiunea S.F., cea autobiografică, poemul în proză și basmul modern.”⁵ Aceeași convingere o împărtășește și Alain Montandon care, în lucrarea sa *Despre basmul cult sau Tărâmul copilăriei*, ne vorbește despre modul în care fantasticul și lumea reală se întrepătrund în *Micul Prinț*, țesându-se o adevărată „dialectică a prezenței și a absenței”⁶ în timp ce „basmul tradițional se desfășoară întotdeauna în registrul deplinei prezențe.”⁷ Devine indispensabilă inițierea cititorului în arta gășirii sensurilor ascunse ale textului, în intuirea și descifrarea semnificației invizibilului pentru că „nu vezi limpede decât cu sufletul. Esențialul este invizibil pentru ochi.”⁸

Deși, în aparență, pare destinată publicului tânăr prin mesajul de debit de limpede, prin poetica textului care nu ridică probleme deosebite, *Micul Prinț* se înscrie în contextul general al operei scriitorului și al întregii filosofii exuperiene, e o cugetare adâncă asupra esenței vieții, pune în lumină un traseu inițiativ, este o aventură de formare și de perfecționare susținută de evenimente simbolice și paradigmatică.⁹ La o examinare mai atentă, cititorul-cercetător va constata că diferența dintre *Micul Prinț* și celelalte opere ale lui Saint-Exupéry nu este evidentă decât în registrul limbajului, iar „graiul este sursă de neînțelegeri”¹⁰ și nu ar trebui să i se acorde prea multă importanță, după cum însuși autorul o spune. Scriere ultimă a lui Saint-Exupéry, putând fi considerată un fel de „testament pedagogic și ezoteric, un fel de cântec de lebedă”¹¹, *Micul Prinț* se ridică deasupra sensului superficial pe care ar putea să îl aibă un basm pentru copii, povestea micului prinț se regăsindu-se în același repertoriu al motivului inițierii umane, identificându-se aceleași principii care guvernează întreaga operă a scriitorului: „primatul acțiunii, comuniunea umană, necesitatea depășirii aparențelor”¹², reflecție profundă asupra devenirii și desăvârșirii ființei umane. Prin chipul copilului cosmic și surprinzător de original, cartea aduce în plus față de scrierile anterioare ale autorului, „cu o poezie densă, climatul purității, nostalgia copilăriei.”¹³

Cu siguranță, din cel puțin două sau trei motive, opera nu este un basm în sensul tradițional al termenului: în primul rând, avem de a face cu o căutare de răspunsuri, de valori călăuzitoare, morale și nu de obiecte ale lumii concrete. Apoi, poveștii noastre îi lipsește personajul negativ, anti-eroul este inexistent, gășindu-ne mai degrabă, în fața unei aventuri de sondare a adâncimilor interioare, micul prinț fiind „totodată propria lui victimă și propriul său călău.”¹⁴ Și nu în ultimul rând, așa cum povestea nu începe cu *a fost odată...*, tot așa finalul

⁵Florica Bodiștean, *op. cit.*, p. 114.

⁶Alain Montandon, *Despre basmul cult sau Tărâmul copilăriei*, traducere de Muguraș Constantinescu, Editura Univers, București, 2004, p. 54.

⁷*Ibidem*, p. 54.

⁸Antoine de Saint-Exupéry, *Micul Prinț*, traducere de Geta Popescu, Editura Andreas Print, București, 2015, p. 84.

⁹Cf. Dumitru Radu Popa, *Antoine de Saint-Exupéry, Aventura conștiinței*, Editura Albatros, București, 1980, pp. 130-131.

¹⁰Antoine de Saint-Exupéry, *op. cit.*, p. 82.

¹¹Alain Montandon, *Despre basmul cult sau Tărâmul copilăriei*, traducere de Muguraș Constantinescu, Editura Univers, București, 2004, p. 54.

¹²Dumitru Radu Popa, *Antoine de Saint-Exupéry, Aventura conștiinței*, Editura Albatros, București, 1980, p. 131.

¹³*Ibidem*, p. 131.

¹⁴Alain Montandon, *op. cit.*, p. 52.

nu este acela al unui basm clasic, cu rezolvarea tuturor conflictelor, cu *happy-end* și cu *au trăit fericiți până la adânci bătrâneți*, ci cu un sentiment de incertitudine pentru că „Totul, acolo, este învăluit în mister”, cu nostalgie și cu întrebări rămase fără răspunsuri: „Ce s-a întâmplat pe planeta lui? Poate că oaia a mâncat floarea...”¹⁵

Sensuri ale aventurii inițiatice, simboluri și protagoniști

Personajele umane sau aparent umane ale operei sunt copii și adulți, diferențierea majoră între aceștia fiind faptul că cei din urmă ar avea o capacitate redusă de înțelegere a sensurilor existenței proprii, autorul referindu-se în repetate rânduri la adulții maturi, în mod depreciativ, ca la „oamenii mari”, „oamenii serioși” sau „oamenii așezați”. Personajele care reprezintă copilăria sunt, desigur, Micul Prinț, Léon Werth prietenul naratorului care pare să înțeleagă orice pe lumea asta, chiar și cărțile pentru copii, și aviatorul. Tot în categoria din urmă intră și două personaje animale – șarpele cel înțelept și vulpea cu taina sa – și două personaje umane, ne semnificative în aparență, care par să fie conștiente de absurdul condiției umane – negustorul de hapuri și acarul. Negustorul vinde niște pilule-minune care promit să potolească setea, înlătură dorința de a bea și, în plus, ajută la economisirea timpului. Însă micul prinț este conștient și divulgă adevărul și paradoxul situației: nu există substitut pentru hrana spirituală, pilula putând potoli dorința de a bea apă, însă împlinirea spirituală pe care o aduce timpul pierdut în căutarea fântânii din deșert și efortul de a obține apa, nu poate fi înlocuită cu nimic. Acarul îi dezvăluie micului prinț că oamenii sunt niște ființe mereu grăbite și nemulțumite de locul în care se găsesc, iar călătoriile cu trenul reprezintă doar niște încercări nereușite de a-și găsi fericirea. Singuri, copiii au puterea de a pătrunde adevărul situației: ei înțeleg că drumul este mai important decât destinația, „își turtesc nasurile de geamuri” și se bucură de magia călătoriei și a peisajului. Pentru ei, căutarea răspunsurilor este chiar mai importantă decât întrebările.

Povestitorul *Micului Prinț* este un om mare, un adult care și-a păstrat bine conturat spiritul și, mai ales, are nostalgia vârstei inocenței. Acesta se întoarce prin povestea sa cu șase ani înainte când, forțat de o defecțiune a motorului aterizează în deșertul steril al Saharei, are o întâlnire stranie și încântătoare în același timp cu o mică făptură extraordinară, căzută din cer. Naratorul își începe povestea prin a ne asigura că a fost un copil imaginativ, al cărui prim desen a fost o interpretare ascunsă a unui șarpe boa care înghițise un elefant. Deoarece adulții din jurul său erau incapabili de imaginație și indiferenți la născocirile copilărești, l-au sfătuit să se gândească serios la abandonarea capriciilor puerile și să se îndrepte spre o profesie serioasă. Ceea ce a și făcut, alegând să piloteze avioane, demonstrând astfel că ideea de a se ridica deasupra mediocrității cotidiene nu l-a părăsit nici o clipă. Astfel, trăiește în singurătate până când îl întâlnește în cel mai surprinzător mod, în mijlocul deșertului și al unei panee de motor, în mijlocul unei crize spirituale, pe dublul său – micul grădinar al propriei planete, aflat în imposibilitatea de a-și cultiva grădina (interioară) din cauza ororii de baobabi și de buruieni invadatoare.¹⁶ În același timp, locul de întâlnire, deșertul ostil și sterp, poate fi luat drept alegorie pentru gândirea banală și rigidă a aviatorului îmbibată de rigorile și ambițiile iluzorii ale lumii adulte, devenind terenul optim pentru transformarea și evoluția ființei umane. Și, așa cum deșertul poate deveni un loc răcoros și aproape ospitalier atunci când apare o fântână, tot astfel se poate transforma și ființa. Iar căutarea fântânii devine calea spre formarea și prefacerea umană prin căutarea valorilor și sensurilor cu adevărat importante ale existenței. Prin aventura căutării apei în deșert, dar și prin cercetarea interioară, naratorul singuratic găsește un nou sens al vieții, își înțelege mai profund structura interioară și își validează locul propriu în lume.

¹⁵Antoine de Saint-Exupéry, *op. cit.*, p. 104.

¹⁶Cf. Alain Montandon, *Despre basmul cult sau Tărâmul copilăriei*, traducere de Muguraș Constantinescu, Editura Univers, București, 2004, p. 56.

Nu puține sunt pericolele reprezentate de lipsa deschidere față de adevăratul rost al vieții, iar cartea abundă în exemple de ignoranță care însoțește o perspectivă incompletă și obtuză asupra lucrurilor. În capitolul IV, ni se relevă autoritatea aparențelor în fața esenței atunci când astronomul turc care descoperise pentru prima dată asteroidul B 612 nu este luat în serios pînă când nu se îmbracă după modelul european. Floarea cu trei petale, „o floare de nimic”, din capitolul al XVI-lea este absolut convinsă că pămîntul este aproape nelocuit, iar oamenii, care totuși există, sunt incapabili să stabilească relații trainice între ei sau să se statornicească într-un loc fiindcă „Îi poartă vîntul. Ei nu au rădăcini, asta îi stînjenește mult.”¹⁷

Judecînd lucrurile după aparențe, cu superficialitate, oamenilor nu le este greu să cadă în extrema stereotipurilor și a prejudecăților, atît de dăunătoare unei perspective profunde asupra sensului vieții. În cea mai mare parte a cărții, oamenii mari sunt caracterizați ca fiind lipsiți de imaginație, plictisitori, superficiali și încredințați că dețin adevărul absolut. Copiii, în schimb, sunt creativi, deschiși la minte, conștienți și sensibili la misterele și farmecul lumii în care trăiesc. Totuși, s-ar părea că nu înaintarea în vîrstă este responsabilă de aceste diferențe între copii și adulți: este posibil, așa cum ne demonstrează naratorul însuși, să fii adult și, chiar dacă ai îmbătrînit destul de mult încît să fii uitat să desenezi, totuși, să rămâi destul de tânăr în spirit încît să înțelegi dorințele și nevoile unei mici făpturi căzute din cer și să îi poți deveni prieten. Diferențele dintre adulți și copii sunt accentuate de modul în care fiecare din cele două categorii prioritizează „chestiunile serioase”: dacă adulții pun mare preț pe cifre, pe repararea unui motor de avion sau pe propria persoană, micul prinț e tulburat la gîndul că oaia desenată de pilot i-ar putea mânca floarea mult iubită. Micul prinț reprezintă copilăria cu pofta ei de aventură, cu întrebările neobosite, gata oricînd să descopere invizibilul și să (își) dezvăluie misterele nebănuite ale universului. Aceasta este, ne sugerează nespus de frumos povestea, cheia înțelegerii și cunoașterii depline, a fericirii.

Neobișnuita poveste este susținută în mod admirabil de ilustrațiile autorului, ceea ce subliniază credința acestuia că limbajul își are limitele sale, că adevărurile nu pot fi întotdeauna clarificate prin cuvinte și că vorbele sunt o nesfârșită sursă de neînțelegeri, fapt pe care îl va exprima mai târziu în roman prin discursul vulpii. Deși sunt simple, imaginile integrate cu multă trudă în text servesc la deslușirea textului în toată complexitatea sa și fac posibilă o întoarcere nostalgică spre copilăria pierdută și spre proiectele de tinerețe nevalorificate. Chiar dacă a abandonat o splendidă carieră de pictor din cauza lipsei de înțelegere a adulților, nu a renunțat niciodată la testarea receptivității oamenilor mari cu ajutorul desenului lui numărul unu, încercări cu rezultate dezamăgitoare, de altfel.

Revenind la călătoria micului prinț, aflăm că, înainte de a atinge ultima destinație a călătoriei sale, Pămîntul, acesta face cunoștință cu diferiți oameni mari și serioși, care trăiesc singuri pe propriile lor planete și sunt absorbiți de grija pentru propria lor persoană, dezvăluindu-le cusururile și lipsa de esență. Prin fața noastră trec, pe rînd, un rege fără supuși, un vanitos fără admiratori, un bețiv care bea de rușinea propriului viciu, un om de afaceri auto-proclamat stăpîn peste stele, un geograf teoretician, personaje reprezentînd ipostaze ale omului comun, lipsit de orizont, superficial și auto-suficient.

Excepție face lampagiul, locuitorul de pe planeta cu numărul cinci, o planetă miniaturală care poate găzdui doar pe singurul său locuitor și pe obiectul muncii asidue a acestuia: un felinar care trebuie aprins și stins o dată pe zi. Absurditatea situației e dată de viteza uluitoare cu care se rotește planeta, astfel că o zi durează doar un minut, iar viața lampagiului se irosește între aprinsul și stinsul felinarului, preocupîndu-se totuși de altceva în afară de sine însuși și îndeplinește un ritual mai presus de el și de puterea lui de pătrundere

¹⁷Antoine de Saint-Exupéry, *Micul Prinț*, traducere de Geta Popescu, Editura Andreas Print, București, 2015, p. 74.

deoarece „Este un consemn... Nu e nimic de înțeles. Consemnul e consemn.”¹⁸ Din acest motiv, lampagiul este singurul personaj cu care ar fi vrut să se împrietenească micul prinț și pe care nu îl găsea ridicol: „Poate că acest om este absurd. Totuși el este mai puțin absurd decât regele, decât vanitosul, decât omul de afaceri și decât bețivul. Barem munca lui are un rost. Când el își aprinde felinarul, este ca și cum ar face să apară o nouă stea sau o floare. Când el își stinge felinarul, își adoarme floarea sau steaua. Este o îndeletnicire foarte plăcută. Cu adevărat utilă, de vreme ce este plăcută.”¹⁹

Dar ce motiv ar avea un mic prinț să își părăsească prea-iubită planetă și să pornească în lunga-i căutare? Nu putem să nu ne gândim, desigur, la cearta cu floarea, cu trandafirul care „încolțise într-o zi, dintr-o sămânță venită de cine știe unde, iar micul prinț supraveghease îndeaproape această rămurică ce nu semăna cu ceilalți lăstari. Acesta putea să fie un nou soi de baobab. Dar copăcelul s-a oprit iute din creștere, și s-a apucat să facă o floare. Micul prinț... simți că din el se va ivi o făptură miraculoasă, dar floarea, la adăpostul încăperii sale verzi, nu mai isprăvea pregătindu-se să fie frumoasă... Nu voia să se arate decât în deplina strălucire a frumuseții sale.”²⁰ Desigur, existența florii, tulburătoare și melodramatică, mândră și puțin prefăcută, este decisivă pentru parcursul istoriei noastre, cât și pentru dorința prințului de a reveni acasă. Datorită trandafirului și prin intermediul vulpii, prințul învață că „esențialul este invizibil pentru ochi”, că „trebuie să cauți cu sufletul”, că timpul petrecut departe de ceea ce iubești te ajută să prețuiești cum se cuvine dragostea, iar dragostea generează responsabilitate. Astfel, floarea devine importantă datorită timpului și efortului investite în grija pentru ea, după cum îi mărturisește vulpea: „Tu devii răspunzător, pentru totdeauna de ceea ce ai îmblânzit. Tu ești răspunzător de trandafirul tău...

- Eu sunt răspunzător de trandafirul meu...”²¹

Vulpea apare neașteptat și inexplicabil în momentul în care prințul deplânge banalitatea florii sale atunci când trece prin dreptul grădinii cu trandafiri. Vulpea îl îndrumă în tainele îmblânzirii, rolul acesteia fiind acela de „a-ți crea relații”, ritual uitat de mult de oameni. „Cunoașterea și dragostea și comuniunea sunt nedespărțite în gândirea exuperiană. Către această trinitate tinde lecția pe care vulpea [...] o împărtășește prințului. Aici stă de fapt miezul acestei povestiri.” Îmblânzirea, ritualul ce duce la cunoașterea celuilalt, cere multă răbdare, acceptare și sacrificiu, și de aici, printr-un „exercițiu spiritual intens” se poate atinge „adevărul fundamental al cunoașterii”²²: „Du-te să vezi din nou trandafirii, vei înțelege că al tău este unic pe lume. Întoarce-te la mine să-mi spui adio, iar eu am să-ți dăruiesc o taină [...] Iată care este taina mea. E foarte simplă: nu vezi limpede decât cu sufletul. Esențialul este invizibil pentru ochi.”²³

Și astfel, inițiați prin această meditație asupra esenței existenței, micul prinț și cititorul descoperă că lucrurile nu sunt importante atât prin ele însele, cât prin sensul pe care îl câștigă în procesul anevoios al îmblânzirii, al cercetării dincolo de aparențe, al căutării adevărului deplin. Accesul la cunoaștere îl dobândesc doar cei care fac ucenicia dragostei sincere și își asumă responsabilitatea pentru ceea ce iubesc. Povestea *Micului Prinț*, în căutarea rostului său, devine parabola iubirii adevărate. În dragostea adevărată, lucrurile nu mai sunt ce par a fi, iar grâul, florile, fântânile și stelele capătă sensuri nebănuite care însuflețesc întreg universul. Astfel, criza lipsei de apă în deșert vine, nu atât din setea fizică, cât din setea spirituală, iar

¹⁸*Ibidem*, p. 60.

¹⁹*Ibidem*, p.60.

²⁰*Ibidem*, p. 38.

²¹*Ibidem*, p. 84.

²²Dumitru Radu Popa, *Antoine de Saint-Exupéry, Aventura conștiinței*, Editura Albatros, București, 1980, p. 139-140.

²³Antoine de Saint-Exupéry, *Micul Prinț*, traducere de Geta Popescu, Editura Andreas Print, București, 2015, p. 84.

truda căutării, găsirea fântânii și gustul apei reprezintă adevăratul dar pentru suflet, tot așa cum, în copilărie era așteptat și primit cadoul de Crăciun. Comparația evocă foarte sugestiv nostalgia naratorului pentru vârsta copilăriei. De asemenea, după întâlnirea cu micul prinț, pilotului nu îi mai sunt necesare stelele doar pentru a-și putea pilota avionul, stelele devin personificarea micului prinț, fiindcă în ele pilotul își regăsește neobișnuitul prieten pe care l-a îmblânzit și de care a fost îmblânzit la rândul său. În stele stă simbolul misterului universului, dar și al singurătății naratorului pe care o deplânge în finalul cărții. Steaua singuratică ce strălucește deasupra locului unde a căzut prințul din ultimul desen reprezintă absența și, în același timp, prezența micului prinț.

Șarpele, primul interlocutor al prințului pe planeta ce părea deșartă, ființa inițiată care vorbește numai în parabole fiindcă e încredințat că le poate dezlega pe toate, deține misterul absolut al cărții. El devine vehiculul inedit care îi înlesnește călătoria micului prinț către mica lui planetă unde îl așteaptă floarea pentru care este responsabil și pe care acum o iubește mai presus de frumusețea sau fragilitatea sa, pe care acum o cunoaște altfel decât înainte de plecare când, mărturisește el, era mult prea tânăr pentru a ști cum să o iubească.

Reprezentare a propriei vieți și a nostalgiei față de copilăria pierdută, testament mistic, parabolă fantastică și discurs filozofic cu privire la relațiile dintre oameni și la căutarea absolutului, *Micul Prinț* expune cu o naturalitate extraordinară reflecția lui Saint-Exupéry, neschimbată pe tot parcursul operei, despre prietenie, dragoste, responsabilitate și sensul existenței umane, într-un context marcat de conflictul mondial și de amărăciunea unui scriitor-aviator atât de profund afectat de singurătatea de care se simțea înconjurat.

BIBLIOGRAPHY

Saint-Exupéry, Antoine de, *Le Petit Prince*, Éditions Gallimard Jeunesse, Paris, 2007
Saint-Exupéry, Antoine de, *Micul Prinț*, traducere de Geta Popescu, Editura Andreas Print, București, 2015

Bibliografie critică

Bodiștean, Florica, *Literatura pentru copii și tineret dincolo de „story”*, Casa Cărții de Știință, Cluj- Napoca, 2007
Montandon, Alain, *Despre basmul cult sau Tărâmul copilăriei*, traducere de Muguraș Constantinescu, Editura Univers, București, 2004
Popa, Dumitru Radu, *Antoine de Saint-Exupéry, Aventura conștiinței*, Editura Albatros, București, 1980